

Uniunii Europene

DE LA RĂZBOI LA PACE

O POVESTE EUROPEANĂ

ACCEPTAREA PREMIULUI NOBEL PENTRU PACE® DECERNAT
UNIUNII EUROPENE

Dlul Herman Van Rompuy, președintele Consiliului European,
și al dlui José Manuel Durão Barroso, președintele Comisiei Europene

OSLO, 10 DECEMBRIE 2012

Discursul președintelui Consiliului European, Herman Van Rompuy

Majestățile Voastre, Altețele Voastre Regale, Stimați șefi de stat și de guvern, Stimați membri ai Comitetului Nobel din Norvegia, Excelențele Voastre, Doamnelor și domnilor,

Cu modestie și recunoștință am venit astăzi împreună aici, pentru a primi acest premiu în numele Uniunii Europene.

În aceste vremuri de incertitudine, ziua de astăzi le reamintește cetățenilor Europei și din lumea întreagă obiectivul fundamental al Uniunii: promovarea fraternității între națiunile Europei, atât în prezent, cât și în viitor.

Astăzi, aceasta este răspunderea noastră.

Înainte noastră, generații întregi s-au dedicat acestui scop,

iar generațiile de după noi îl vor urmări în continuare.

Aici, în Oslo, doresc să aduc omagii tuturor europenilor care au visat un continent împăcat cu sine și tuturor celor care contribuie, zi de zi, la realizarea acestui vis.

Acest premiu le aparține.

Războiul este la fel de vechi ca Europa. Continentul nostru poartă rănille lăsate de lănci și săbii, de tunuri și arme, de tranșee și tancuri.

Cuvintele lui Herodot, de acum 25 de secole, redau această tragedie: „În timp de pace, copiii își îngroapă părinții. În timp de război, părinții își îngroapă copiii.”

Cu toate acestea, ... după ce două războaie catastrofale au răvășit continentul și întreaga lume, ...în cele din urmă o pace durabilă s-a așternut peste Europa.

În acele vremuri de restriște, orașele Europei erau în ruină, în timp ce inimile multora sângerau încă, îndoliate și pline de resentimente. Cât de dificil părea atunci, așa cum spunea Winston Churchill, „să regăsim speranțele și bucuriile simple care fac ca viața să merite trăită”.

Fiind născut în Belgia imediat după război, am auzit cu urechile mele aceste povești.

Bunica mea povestea despre Marele război.

În 1940, tatăl meu, care avea atunci șaptesprezece ani, a trebuit să își sape propriul mormânt. A scăpat; altfel nu m-aș fi aflat astăzi aici.

Ce provocare îndrăzneță a fost, așadar, pentru fondatorii Europei, să spună: da, putem pune capăt acestui ciclu fără sfârșit de violențe, putem opri logica răzbunării, putem clădi, împreună, un viitor mai bun. Ce imaginație fantastică!

Desigur, este posibil ca Europa să fi avut pace și dacă nu ar fi existat Uniunea. Nu suntem siguri și nu vom ști niciodată acest lucru. Însă pacea nu ar fi fost nicicând de aceeași natură. O pace durabilă, nu doar o încetare glacială a focului.

4

Pentru mine, reconcilierea este elementul care o face atât de specială.

În politică, ca și în viață, reconcilierea este lucrul cel mai greu. Înseamnă mai mult decât a ierta și a da uitării sau, pur și simplu, a da pagina.

Dacă ne gândim prin ce au trecut Franța și Germania ... și apoi au făcut acest pas ... au semnat un tratat de prietenie ... De fiecare dată când aud cuvintele *Freundschaft*, *Amitié*, sunt emoționat. Prietenia ține de sfera privată, nu este un termen folosit pentru a defini tratatele încheiate între popoare. Dar dorința de a nu lăsa istoria să se repete, de a face ceva complet nou a fost atât de puternică, încât au trebuit găsite cuvinte noi.

Pentru oameni, Europa era o promisiune, Europa însemna speranță.

În 1951, când Konrad Adenauer a venit la Paris pentru a încheia Tratatul privind Cărbunele și Oțelul, într-o seară, întorcându-se la hotel, a găsit un cadou. Era o medalie de război, o „*Croix de guerre*”, care aparținuse unui soldat francez. Fiica acestuia, o tânără studentă, îi lăsase cancelarului medalia, însoțită de un bilețel, în semn de reconciliere și de speranță.

Mi se perindă în minte multe alte imagini emoționante.

Conducătorii a șase state, reuniți pentru a inaugura un nou viitor, la Roma - città eterna...

Willy Brandt îngenunchind în Varșovia.

Docherii din Gdansk, la porțile șantierului naval.

Mitterrand și Kohl strângându-și mâinile.

“ Pentru oameni, Europa era o promisiune, Europa însemna speranță. ”

Două milioane de oameni alcătuind un lanț uman care a legat, în 1989, Tallinn de Riga și de Vilnius.

Momente ca acestea au închis rănile Europei.

Însă gesturile simbolice nu sunt suficiente pentru a asigura pacea.

Aici este punctul în care intervine „arma secretă” a Uniunii Europene: o modalitate unică de a ne conecta interesele atât de strâns, încât războiul să devină practic imposibil. Prin negocieri constante, acoperind aspecte tot mai numeroase și implicând din ce în ce mai multe țări. Aceasta este regula de aur a lui Jean Monnet, care spunea: „Mai bine să ne războim în jurul unei mese decât pe un câmp de luptă.” („Mieux vaut se disputer autour d’une table que sur un champ de bataille”).

Dacă ar trebui să îi explic lui Alfred Nobel această replică, i-aș spune: nu doar un congres de pace, un congres de pace perpetuă!

Desigur, unele aspecte pot fi deconcertante, și nu doar pentru cei din afară.

Miniștri din țări fără ieșire la mare discutând intens cotele de pescuit.

Deputați europeni din Scandinavia dezbătând prețul uleiului de măsline.

Uniunea a perfecționat arta compromisului. Nu există învingători sau învinși, deoarece se asigură faptul că, în urma discuțiilor, toate țările ies victorioase. În acest scop, politica plictisitoare este doar un preț mic de plătit ...

Doamnelor și domnilor,

A funcționat.

Acum pacea este de la sine înțeleasă.

Războiul a devenit de neimaginat.

Însă „de neimaginat” nu înseamnă „imposibil”.

Acesta este motivul pentru care ne aflăm astăzi aici.

Europa trebuie să își respecte promisiunea privind pacea.

Cred că acest lucru este în continuare obiectivul fundamental al Uniunii noastre.

Însă Europa nu se mai poate baza doar pe această promisiune pentru a se bucura de sprijinul cetățenilor. Într-un fel, acesta este un lucru bun; înseamnă că amintirea războiului se estompează.

Însă acest lucru nu este adevărat încă peste tot.

Supremația sovietică asupra Europei de Est a luat sfârșit abia acum două decenii.

“Acum pacea este de la sine înțeleasă. Războiul a devenit de neimaginat. Europa trebuie să își respecte promisiunea privind pacea.”

La scurt timp, în Balcani au avut loc masacre îngrozitoare. Copiii născuți în timpul genocidului de la Srebrenica vor împlini anul viitor optsprezece ani.

Dar ei au deja frați și surori mai mici, care s-au născut după război: prima generație cu adevărat postbelică din Europa. Acest lucru trebuie să rămână neschimbat.

Domnilor președinți, domnilor prim-miniștri, Excelențele Voastre,

Așadar, acolo unde înainte domnea războiul, în prezent este pace. Însă acum avem o nouă misiune istorică: menținerea păcii acolo unde ea există. În cele din urmă, istoria nu este un roman pe care îl putem închide după un final fericit: rămânem în continuare pe deplin responsabili pentru ceea ce urmează să se întâmple.

Acest lucru este cât se poate de clar astăzi, când suntem afectați de cea mai gravă criză economică de două generații încoace, care a creat mari dificultăți în rândul cetățenilor noștri și a pus la încercare legăturile politice din Uniunea noastră.

Părinți care se luptă să facă față cheltuielilor zilnice, lucrători concediați recent, studenți care se tem că, oricâte eforturi ar depune, nu își vor putea găsi un prim loc de muncă: când toți aceștia se gândesc la Europa, pacea nu este primul lucru care le vine în minte

Atunci când prosperitatea și locurile de muncă, fundamentul societăților noastre, par amenințate, este firesc să asistăm la atitudini mai dure, la restrângerea intereselor, chiar la revenirea unor diferențe de opinie și a unor stereotipuri de mult uitate. Pentru unii, nu numai deciziile comune, ci simplul fapt de a lua decizii de comun acord poate fi pus sub semnul întrebării.

“ Ich bin ein Europäer.
Je suis fier d’être européen.
Sunt mândru că sunt european. ”

Și, deși trebuie să păstrăm un sens al proporțiilor – nici măcar astfel de tensiuni nu ne vor readuce în obscuritatea trecutului –, încercarea la care este pusă în prezent Europa este reală.

Ca să parafrazez cuvintele lui Abraham Lincoln din vremea când un alt continent era pus la încercare, ceea ce analizăm în prezent este „dacă această Uniune, sau orice Uniune astfel concepută și cu un astfel de scop, poate rezista timp îndelungat”.

Răspundem cu faptele noastre și suntem încrezători că vom reuși. Depunem toate eforturile pentru a depăși greutățile, pentru a restabili creșterea și a crea locuri de muncă.

Desigur, suntem constrânși de necesități. Dar există ceva mai puternic care ne ghidează: voința de a rămâne stăpâni pe propriul nostru destin, o dorință de a fi împreună și, într-un fel ... adresându-ni-se din secolele trecute ... însăși ideea de Europa.

Faptul că astăzi sunt prezenți aici atât de mulți lideri europeni subliniază convingerea noastră comună: că vom depăși greutățile împreună și vom fi mai puternici. Suficient de puternici în lume pentru a ne apăra interesele și a ne promova valorile.

Cu toții ne străduim să lăsăm copiilor de astăzi și de mâine o Europă mai bună. Astfel încât, mai târziu, alții să se poată întoarce și spune: acea generație, a noastră, a respectat promisiunea Europei.

Tineretul de azi trăiește deja într-o lume nouă. Pentru ei, Europa este o realitate zilnică, nicidecum o constrângere. Dimpotrivă, reprezintă bucuria de a putea comunica, de a călători și de a împărtăși opinii în libertate. De a împărți și a modela un continent, experiențe, un viitor.

Excelențele Voastre, Doamnelor și domnilor,

Continental nostru, renăscut din cenușă după 1945 și unificat în 1989, dispune de o mare capacitate de a se reinventa. Continuarea acestei aventuri stă în mâinile generațiilor viitoare. Sper că acestea își vor asuma această responsabilitate cu mândrie. Și că vor putea spune, așa cum spunem noi astăzi, aici: „Sunt mândru că sunt european. Ich bin ein Europäer. Je suis fier d’être européen. I am proud to be European.”

Discursul președintelui Comisiei Europene, José Manuel Durão Barroso

Majestățile Voastre, Excelențele Voastre, Doamnelor și domnilor,

Spinoza spunea: „Pacea înseamnă mai mult decât simpla lipsă a războiului, pacea este o virtute”. „Pax enim non belli privatio, sed virtus est”. Acesta adăuga: pacea este „o stare de spirit, o dispoziție pentru bunăvoință, încredere și justiție”.

Într-adevăr, adevărata pace există doar dacă oamenii sunt încrezători, sunt împăcați cu sistemul lor politic și au garanția că drepturile lor fundamentale sunt respectate.

Uniunea Europeană nu presupune doar pacea între națiuni. Ca proiect politic, ea întruchipează acea stare de spirit specială la care făcea referire Spinoza. Ca o comunitate de valori, ea reprezintă această viziune de libertate și justiție.

Îmi amintesc aievea cum, în 1974, am ieșit în stradă, în mijlocul mulțimii, în orașul meu natal, Lisabona, în Portugalia, pentru a sărbători revoluția democratică și libertatea. Același sentiment de bucurie a fost trăit de aceeași generație și în Spania și Grecia. Și mai apoi de oamenii din Europa Centrală și de Est, precum și de cei din statele baltice, atunci când și-au redobândit independența. Mai multe generații de europeni au demonstrat, nu o singură dată, că alegând Europa au ales libertatea.

Nu voi uita niciodată imaginea lui Rostropovich cântând Bach la căderea zidului Berlinului. Această imagine reamintește lumii că tocmai dorința de libertate și democrație a înlăturat vechile diviziuni și a făcut posibilă reunificarea continentului nostru. Aderarea la Uniunea Europeană a fost esențială pentru consolidarea democrației în țările de unde venim.

Pentru că Uniunea Europeană plasează într-o poziție centrală individul și respectarea demnității umane. Pentru că dă glas diferențelor, creând, în același timp, unitate. Și, astfel, după reunificare, Europa a putut respira cu ambii plămâni, după cum spunea Karol Wojtyła. Uniunea Europeană a devenit casa noastră comună. „Patria patriilor noastre”, după cum o descria Vaclav Havel.

Uniunea noastră este mai mult decât o asociere de state. Este o nouă ordine juridică, care nu se bazează pe echilibrul de putere între națiuni, ci pe consimțământul liber al statelor de a partaja suveranitatea.

Acest parcurs european extraordinar, de la punerea în comun a cărbunelui și a oțelului la eliminarea granițelor interne, de la șase țări la - în curând - douăzeci și opt, în momentul în care Croația va intra în familia noastră, ne conduce spre o „Uniune din ce în ce mai strânsă”. Iar astăzi unul dintre cele mai vizibile simboluri ale unității noastre se află în mâinile fiecăruia dintre noi. Este vorba de euro, moneda Uniunii noastre Europene. Un simbol pe care îl vom apăra.

“ Uniunea Europeană nu presupune doar pacea între națiuni. Ca o comunitate de valori, ea reprezintă această viziune de libertate și justiție. ”

Excelențele Voastre, Doamnelor și domnilor,

Pacea nu se poate sprijini doar pe bunăvoința oamenilor. Pacea trebuie să aibă la bază un corpus de legi, interese comune și un puternic sentiment al unui destin comun.

Geniul părinților fondatori a constat tocmai în faptul că aceștia au înțeles că, în secolul al XX-lea, pentru a garanta pacea, națiunile vor trebui să gândească dincolo de conceptul statului-națiune. Walter Hallstein, primul președinte al Comisiei Europene, spunea: „Das System der Nationalstaaten hat den wichtigsten Test des 20. Jahrhunderts nicht bestanden” („Sistemul statelor-națiune suverane a ratat singura probă importantă a secolului XX”). Acesta adăuga: „prin cele două războaie mondiale, acest sistem s-a dovedit incapabil să asigure menținerea păcii.”

Caracterul unic al proiectului european constă în combinarea legitimității statelor democratice cu legitimitatea unor instituții supranaționale, cum sunt Comisia Europeană sau Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Instituțiile supranaționale, care protejează interesul european general, apără binele european comun și întruchipează un destin comun. Alături de Consiliul European, în cadrul căruia sunt reprezentate guvernele, am construit, de-a lungul timpului, o democrație transnațională unică, al cărei simbol îl reprezintă Parlamentul European, ales prin vot direct.

Idealul nostru de unitate europeană nu este o operă de artă perfectă, ci o lucrare în curs de derulare, care necesită o atenție constantă și asiduă. Nu este un scop în sine, ci un mijloc pentru a atinge obiective mai îndrăznețe. În multe privințe, aceasta este o dovadă a idealului de ordine cosmopolitică, în care una dintre părți nu obține un beneficiu în detrimentul celorlalte; în care respectarea normelor comune servește valorile universale.

“ Idealul nostru de unitate europeană nu este o operă de artă perfectă, ci o lucrare în curs de derulare, care necesită o atenție constantă și asiduă. Nu este un scop în sine, ci un mijloc pentru a atinge obiective mai îndrăznețe. ”

Acesta este motivul pentru care, în ciuda imperfecțiunilor sale, Uniunea Europeană poate fi, și este cu adevărat, o puternică sursă de inspirație pentru lumea întreagă. Provocările cu care se confruntă diferite regiuni ale lumii pot fi diferite ca amploare, însă nu sunt diferite ca natură.

Suntem cu toții locuitorii aceleiași planete. Sărăcia, criminalitatea organizată, terorismul și schimbările climatice sunt probleme care nu țin cont de granițele naționale. Împărtășim aceleași aspirații și valori universale: acestea prind treptat rădăcini într-un număr tot mai mare de țări din întreaga lume. Împărtășim „l'irréductible humain”, caracterul unic ireductibil al ființei umane. Dincolo de națiunea din care facem parte, dincolo de continentul unde trăim, suntem cu toții parte a aceleiași umanități.

Jean Monnet își încheie Memoriile cu următoarele cuvinte: „Les nations souveraines du passé ne sont plus le cadre où peuvent se résoudre les problèmes du présent. Et la communauté elle-même n'est qu'une étape vers les formes d'organisation du monde de demain.” („Națiunile suverane ale trecutului nu mai reprezintă cadrul în care se pot rezolva problemele actuale. Iar Comunitatea [Europeană] însăși nu reprezintă decât o etapă către formele de organizare ale lumii de mâine.)

Această viziune federalistă și cosmopolită este una dintre cele mai importante contribuții pe care Uniunea Europeană le poate aduce unei ordini mondiale în devenire.

Excelențele Voastre, Doamnelor și domnilor,

Angajamentul concret al Uniunii Europene în lume este profund marcat de tragica experiență a continentului nostru în ceea ce privește naționalismul extrem, războaiele și răul absolut al Shoah - Holocaustul. El este inspirat de dorința noastră de a evita comiterea aceluiași greșeli în viitor.

Acesta este fundamentul abordării noastre multilaterale pentru o globalizare bazată pe principiile inseparabile ale solidarității și responsabilității internaționale.

Aceste valori sunt sursa de inspirație pentru angajamentul nostru în țările vecine și cu partenerii internaționali, din Orientul Mijlociu până în Asia și din Africa până în cele două Americi.

Aceste valori ne definesc poziția împotriva pedepsei cu moartea și sprijinul pe care îl acordăm justiției internaționale reprezentate de Curtea Internațională de Justiție și de Curtea Penală Internațională.

Aceste valori ne determină să fim în fruntea acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice și în lupta pentru securitatea alimentară și energetică.

Aceste valori stau la baza politicilor noastre privind dezarmarea și combaterea proliferării nucleare.

Fiind un continent care, după ce a fost devastat, a devenit una dintre cele mai puternice economii ale lumii, cu cele mai progresiste sisteme sociale, și cel mai mare donator de ajutor din lume, avem o responsabilitate deosebită față de milioane de persoane care au nevoie de ajutor.

“ Ca o comunitate de națiuni care a ieșit cu bine din război și a combătut totalitarismul, vom fi mereu alături de cei care luptă pentru pace și demnitatea umană. ”

În secolul al XXI-lea, este absolut inacceptabil să vedem părinți care nu pot face nimic atunci când copilul lor moare din cauza lipsei unor îngrijiri medicale de bază, mame care trebuie să meargă pe jos o zi întreagă în speranța de a găsi mâncare sau apă curată și băieți și fete care sunt privați de copilărie din cauză că sunt siliți să se maturizeze înainte de vreme.

Ca o comunitate de națiuni care a ieșit cu bine din război și a combătut totalitarismul, vom fi mereu alături de cei care luptă pentru pace și demnitatea umană.

Și permiteți-mi să precizez astăzi, aici: situația actuală din Siria constituie o pată pe conștiința mondială, iar comunitatea internațională are datoria morală de a interveni.

Și, întrucât astăzi sărbătorim ziua internațională a drepturilor omului, mai mult ca în oricare altă zi, gândurile noastre se îndreaptă către apărătorii drepturilor omului din toată lumea care și-au pus viața în pericol pentru a apăra valorile pe care le prețuim. Zidurile niciunei temnițe nu le pot înăbuși vocea. Îi auzim și astăzi, în această sală.

Ne amintim, totodată, cum anul trecut, chiar pe acest podium, trei femei au fost răsplătite pentru lupta lor nonviolentă pentru siguranța femeilor și pentru drepturile acestora. Fiind o Uniune construită pe valoarea fundamentală a egalității de șanse între femei și bărbați, înscrisă în Tratatul de la Roma din 1957, ne angajăm să protejăm drepturile femeii în întreaga lume și să sprijinim emanciparea femeilor. De asemenea, acordăm o mare importanță drepturilor fundamentale ale persoanelor celor mai vulnerabile și în mâinile cărora se află viitorul: copiii din întreaga lume.

Ca un exemplu de succes al reconcilierii pașnice bazate pe integrarea economică, contribuim la dezvoltarea unor noi forme de cooperare, pe baza schimbului de idei, a inovării și a cercetării. Știința și cultura se află în centrul deschiderii europene: ne îmbogățesc ca persoane și creează legături care depășesc granițele.

Majestățile Voastre, Altețele Voastre Regale, Stimați șefi de stat și de guvern, Stimați membri ai Comitetul Nobel din Norvegia, Excelențele Voastre, Doamnelor și domnilor,

Copleșit și recunoscător de primirea Premiului Nobel pentru pace, nu cred că există un loc mai potrivit pentru a împărtăși această viziune decât Norvegia, o țară care a contribuit atât de mult la cauza păcii mondiale.

„Pacificarea Europei” se afla în centrul preocupărilor lui Alfred Nobel. Într-o versiune inițială a testamentului său, acesta spunea că pacificarea Europei este echivalentă cu pacea internațională.

Aceasta ne amintește de primele cuvinte din declarația Schuman, documentul fondator al Uniunii Europene. „La paix mondiale”. „Pacea mondială”, se arată în declarație, „nu poate fi asigurată fără a face eforturi creatoare proporționale cu pericolele care o amenință.”

Astăzi, mesajul meu este: puteți conta pe eforturile noastre în lupta pentru o pace durabilă, pentru libertate și justiție în Europa și în lume.

În ultimii șaizeci de ani, proiectul european a arătat că este posibil ca oamenii și națiunile să se unească depășind frontierele. Că este posibil să fie depășite diferențele dintre „ei” și „noi”.

Astăzi, aici, speranța noastră, angajamentul nostru este ca, împreună cu toate femeile și cu toți bărbații de bună credință, Uniunea Europeană să își poată aduce contribuția la crearea unei lumi solidare.

Vă mulțumesc.

© Comisiei Europene

Moștenirea Nobel: inițiativa UE „Copiii păcii”

În 2012, UE a primit Premiul Nobel pentru Pace® ca recompensă pentru susținerea unor cauze majore precum pacea, reconcilierea, democrația și drepturile omului în Europa.

UE a decis să doneze banii primiți odată cu Premiul unor copii cărora nu li s-a oferit șansa de a trăi în pace. De fapt, a suplimentat cu mult suma primită (930 000 de euro), donând 2 milioane de euro. Astfel, peste 28 000 de copii au beneficiat până acum de cele patru programe educaționale de urgență selectate anul trecut.

În spiritul Premiului Nobel pentru Pace, UE va continua să furnizeze programe educaționale în zonele de conflict. În 2013, UE a dublat din nou resursele, furnizând încă 4 milioane de euro pentru a finanța proiectele noi și în curs de desfășurare.

© Comisiei Europene

© Comisiei Europene

© Comisiei Europene

Site-ul „UE – Premiul Nobel pentru Pace”

Site-ul dedicat inițiativei UE „Copiii păcii”

#EUglobalplayer
#EUNobel